

Śladami przeszłości – Grecja.

Wyk. Karolina
Skop 4gAM.

Kultura starożytnej Grecji

- Starożytni Grecy (Hellenowie) nie stworzyli jednego państwa. Czynnikiem integrującym starożytnych Greków była kultura: język, wierzenia, teatr i odbywające się co 4 lata igrzyska w Olimpi.

Wierzenia:

1) Politeizm:

– „olimpijska dwunastka”, m.in.: Zeus, jego żona Hera i córka Atena (bogini mądrości), Hefajstos (bóg ognia), Posejdon (bóg morza), Afrodyta (bogini piękności), Ares (bóg wojny), Artemida (bogini łowów), Apollo (bóg poezji i sztuki), Hermes (bóg dróg) itp.,

– bogowie wyobrażani antropomorficznie (ludzki wygląd i cechy charakteru), z miejscem zamieszkania na górze Olimp w pn. Grecji,

– na cześć bogów – świątynie (w głównym mieście polis wzgórze zw. akropolem).

2) Mitologia – zbiór opowieści o życiu bogów i bohaterów oraz tłumaczących zjawiska naturalne.

Teatr:

- Powstał w VI w. p.n.e. z obrzędów ku czci boga wina Dionizosa (Wielkich Dionizjów).

Przedstawienia odbywały się w teatrach zbudowanych na otwartej przestrzeni:

- theatron – półkolistą widownia (czasem na wzniesieniu),
- orchestra – okrągły plac, na którym występował chór (komentujący akcję),
- proskenion – podwyższenie, na którym występowali aktorzy,
- skene – budynek z garderobami i magazynami dekoracji.

Aktorów było trzech (wyłącznie mężczyźni, w maskach pokazujących charakter postaci).

Dwa główne gatunki sztuk:

- tragedie – historie o bohaterze postawionym w sytuacji bez dobrego rozwiązania,
- komedie – wesołe historie z codziennego życia, często wykpiwające ludzkie przywary.

Zachowywano zasadę jedności czasu (maksymalnie jedna doba), miejsca i akcji (jeden wątek).

Najsłynniejszymi autorami sztuk teatralnych byli Sofokles, Ajschylos i Eurypides.

Saloniki ,hist. Tesalonika

Założone ok. 315 p.n.e. przez króla Macedończyków Kassandra i nazwane na cześć jego żony, Tessaloniki, córki Filipa II i przyrodniej siostry Aleksandra Wielkiego[6]. Od 146 p.n.e. miasto należało do państwa rzymskiego, w którym z biegiem czasu stało się jednym z najważniejszych miast. W wyniku nowego podziału administracyjnego, wprowadzonego przez Dioklecjana, Saloniki stały się jedną z czterech stolic cesarstwa, a za panowania jego następcy, Galeriusza ugruntowały pozycję wojskowej stolicy wschodniej części imperium

Biała wieża

Obecna wieża pochodzi z czasów panowania sułtana Sulejmana Wspaniałego. W tym samym miejscu zajmowała starsza wieża, prawdopodobnie pochodząca z okresu okupacji frankońskiej. Wieża służyła z kolei jako fort, baraki i więzienie. W 1826 r. Z rozkazu sułtana Mahmuda II w więzieniu doszło do masakry więźniów, która przyniosła mu nazwę Tour du sang. Przez wieki, Biała Wieża była integralną częścią miasta ścian, ściany zniszczone w 1866 r . Kiedy miasto zostało zdobyte przez Greków w 1912 roku, wieża została pobielona na znak oczyszczenia, dzięki czemu zyskała obecną nazwę.

Pomnik Aleksandra Wielkiego

Plac Arystotelesa

uznawany jest za serce Salonik. Położony jest przy nabrzeżu, ale pod tą nazwą kryją się również aleje, biegnące aż do kościoła Agios Dimitrios. Plac został zaprojektowany przez francuskiego architekta Ernesta Hebrarda w 1918 roku. Większość z tutejszych budynków pochodzi jednak z 1950 r. Obecnie na placu odbywają się różnego rodzaju uroczystości, imprezy i wydarzenia kulturalne czy rozrywkowe. Przy nim znajduje się jedno z najbardziej znanych kin w mieście - Olympion. W górnej części Placu Arystotelesa znajduje się Forum Romanum. Ruiny zostały odkryte w 1960 r. Na terenie kompleksu są fragmenty łaźni, teatru, jest także stoa. Uznaje się, że miejsce to było używane do VI w. n.e. Agios Dimitrios (Kościół św Demetriusza) to jedna z najbardziej znanych świątyń w Salonikach. Położony jest na końcu alei biegnącej od Placu Arystotelesa, w naturalny sposób go zamykając.

Thermopile

- Bitwa pod Termopilami – starcie wojsk greckich z perskimi w sierpniu roku 480 p.n.e. na wąskim przesmyku Termopile w czasie II wojny perskiej. Ten niemający wielkiego znaczenia epizod szeregu wojen – toczonych od powstania jońskiego i pierwszej wojny perskiej, aż do podboju Persji przez Aleksandra Macedońskiego – utrwalił się jako symbol poświęcenia życia na polu bitwy.

Akropol

W starożytnej Grecji osiedle, miasto lub jego część znajdująca się na wysokim wzgórzu, cytadela z pałacami i świątyniami. Pierwsze akropole pojawiły się w drugiej połowie II tysiąclecia p.n.e. w miastach kultury mykeńskiej. W późniejszych założeniach z okresu klasycznego funkcja mieszkalna zanikła i akropol służył głównie celom publicznym i potrzebom kultu religijnego. W okresie hellenistycznym (III – I wiek p.n.e.) nastąpiło zróżnicowanie funkcji – jedne miasta budowały akropol włączony w system obronny miasta (np. Priene), podczas gdy w innych przeznaczano go na budowle służące wyłącznie celom reprezentacyjnym.

Kanał Koryncki

kanal wodny żeglugi morskiej w Grecji, łączący Morze Egejskie z Morzem Jońskim. Kanał ten przecina Przesmyk Koryncki, oddzielając tym samym półwysep Peloponez od głównej części Grecji, czyniąc go teoretycznie wyspą. Niemal u wylotu Kanału Korynckiego leżą miasta Korynt i Lutraki. Dzięki niemu statki mogą zaoszczędzić ponad 200 Mm podróży, którą musiałyby odbyć wokół Peloponezu. Jego szerokość sprawia, że jest on zbyt wąski dla nowoczesnych dużych jednostek. Używany jest przez statki turystyczne, bardzo rozpowszechnione na greckich morzach kabotażowce, jednostki marynarki wojennej i portowych służb technicznych. Rocznie pokonuje go około 11 tys. statków. Istnieje most kolejowy, 3 konwencjonalne mosty samochodowe i dwa drogowe mosty zwodzone, na dwóch krańcach kanału – opuszczane na dno – z których wschodni stanowi też popularny punkt widokowy. W kanale nie ma śluz, występuje prąd o prędkości do 2,5 węzła.

Nafplio

Pierwsza stolica niepodległej Grecji, leży na końcu zatoki Argolidzkiej i jest głównym miastem regionu Argolida. Swą nazwę zawdzięcza jednemu z mitycznych synów Posejdona – Naupliosa, doskonałego żeglarza. Często też można się spotkać z nazwą Anapoli, której to używają rdzenni mieszkańcy.

Mykeny

W starożytności miasto greckie, znajdujące się w północno-wschodniej części Peloponezu. W drugiej połowie II tysiąclecia p.n.e. ośrodek kultury mykeńskiej. Według mitologii Mykeny założył Perseusz – założyciel dynastii Perseidów. Miasto było zamieszkane przez Achajów. Około 1100 p.n.e. cytadela została zdobyta przez Dorów. Po zniszczeniu przez nich straciło znaczenie. Jednym z mitycznych królów Myken był Agamemnon z rodu Atrydów, zdobywca Troi. Według tradycji potwierdzonej wynikami badań naukowych Mykeny były głównym ośrodkiem politycznym Grecji epoki brązu. W okresie klasycznym Mykeny, jako jedyne z miast Argolidy, wysłały liczący 80 żołnierzy oddział na pomoc Spartanom pod Termopile. Mieszkańcy Myken brali też udział w bitwie pod Platejami. W 468 p.n.e. miasto zostało zniszczone przez połączone wojska Argos, Tegei i Kleonaj. Po kilkuset latach, w epoce hellenistycznej, Mykeny odbudowano, jednak wkrótce ponownie się wyludniły. W 1999 roku stanowiska archeologiczne w Mykenach i Tyrynsie zostały wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Epidauros

starożytna budowla powstała w Epidauros najprawdopodobniej ok. 330 r. p.n.e., zaprojektowana przez Polikleta Młodszeo. Widownia mieści ponad 12 tysięcy widzów. Teatr cechuje się doskonałą akustyką, wskutek czego szept czy szelest na scenie słychać było nawet w najbardziej oddalonym rzędzie.

Meteory

Na szczytach skał umiejscowiony jest zespół 24 prawosławnych klasztorów (monastyrów). Początkowo wszelkie materiały potrzebne do budowy i życia mnichów wciągane były na linach, również odwiedzający mogli dostać się do monastyrów jedynie w taki sposób. Obecnie część z monastyrów udostępniona jest dla zwiedzających i dla ich wygody wybudowano schody i pomosty. Pierwsze wspólnoty religijne pojawiły się w Meteorach pod koniec X w., mieszkając w jaskiniach i pustelniach. Legenda głosi, że św. Atanazy, założyciel Wielkiego Meteora (Megalo Meteoro), najstarszego monastynu, wznosił się na szczyt na skrzydłach orła. To on założył pierwszy klasztor w roku 1336. Ponieważ trwały wówczas wojny Bizancjum z Serbią więc klasztory te były dobrym, niedostępnym schronieniem. Ukrywał się tu m.in. Jan Paleolog – następca tronu serbskiego. Okres świetności klasztorów przeżywały za panowania osmańskiego sułtana Sulejmana Wspaniałego (1520–1566). Monastyny gromadziły wtedy ogromne skarby, czerpiąc zyski z posiadłości ziemskich w Tesalii, Wołoszczyźnie i Mołdawii. Od XVIII w. klasztory zaczęły podupadać (głównie na skutek kłótni opatów oraz erozji nieumiejętnie budowanych i konserwowanych budynków). W sumie wybudowano 24 klasztory (każdy na innej skale). Współcześnie tylko sześć klasztorów jest zamieszkałych i toczy się w nich normalne życie monastyczne. Są to cztery klasztory męskie i dwa żeńskie

